

mgr Joanna Kruk

Seminarium doktorskie Katedry Postępowania Cywilnego
Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

21 kwietnia 2026 r.

Następstwo procesowe inter vivos w postępowaniu cywilnym

1. Wprowadzenie
 - 1.1. Pojęcie i systematyka następstwa procesowego
 - 1.2. Następstwo procesowe *inter vivos* a *mortis causa*
2. Źródła i dopuszczalność następstwa procesowego w procesie cywilnym
 - 2.1. Następstwo procesowe a następstwo prawne
 - 2.2. Znaczenie norm procesowych i materialnoprawnych
 - 2.3. Tzw. legitymacja do następstwa procesowego
3. Wybrane przypadki następstwa procesowego *inter vivos* w procesie cywilnym
 - 3.1. Zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa objętych sporem (art. 192 pkt 3 k.p.c.)
 - 3.1.1. *Res litigiosa* – „zbycie rzeczy lub prawa objętych sporem” z art. 192 pkt 3 k.p.c.
 - 3.1.2. „Prawo lub rzecz objęte sporem” a przedmiot procesu
 - 3.1.3. Zezwolenie strony przeciwnej na wejście nabywcy do procesu
 - 3.1.4. Klauzula wykonalności (art. 788 k.p.c.)
 - 3.1.5. Rozszerzona prawomocność materialna
 - 3.2. Wejście interwenienta ubocznego na miejsce strony (art. 83 k.p.c.)
 - 3.3. Następstwo procesowe a przekształcenia podmiotowe (art. 194 § 2 i art. 196 § 2 k.p.c.)
 - 3.4. Upadłość, restrukturyzacja, zarządca sukcesyjny, zarządca przymusowy

- 3.5. Ogólne następstwo procesowe *inter vivos* na mocy przepisów szczególnych
- 3.6. Ogólne następstwo procesowe *inter vivos* w braku wyraźnego przepisu
4. Wpływ następstwa procesowego na tok postępowania
 - 4.1. Umorzenie postępowania wskutek następstwa procesowego
 - 4.1.1. Konfuzja procesowa
 - 4.1.2. Sposób zakończenia postępowania względem podmiotu ustępującego
 - 4.1.3. Następstwo procesowe a dopuszczalność procesu
 - 4.2. Następstwo procesowe a współuczestnictwo procesowe
 - 4.3. Związywanie następcy skutkami czynności procesowych podjętych przed wstąpieniem do procesu
5. Podsumowanie

Wybrana literatura:

1. Broniewicz W., Następstwo procesowe a podmiotowa zmiana powództwa, „Państwo i Prawo” 10/1969
2. Broniewicz W., Następstwo procesowe w polskim procesie cywilnym, Warszawa 1971
3. Cudna-Wagner A., Następstwo procesowe w przypadku podziału spółki przez wydzielenie, „Przegląd Prawa Handlowego” 10/2008
4. Du Vall M., Ochwat P., Zbycie w toku procesu rzeczy będącej przedmiotem sporu a ochrona nabywcy w dobrej wierze, „Nowe Prawo” 10-12/1981
5. Dziurda M., Postępowania sądowe z udziałem „Wód Polskich”, „Monitor Prawniczy” 19/2020
6. Gołąb A., Umorzenie postępowania w procesie cywilnym, Warszawa 2020
7. Jędrzejewska M., Procesowe skutki nabycia z mocy ustawy mienia komunalnego, „Samorząd Terytorialny” 1-2/1992
8. Olaś A., Umorzenie procesu cywilnego, Warszawa 2016
9. Olaś A., „Rzecz lub prawo objęte sporem” w rozumieniu art. 192 pkt 3 Kodeksu postępowania cywilnego w sprawie ze skargi pauliańskiej, „Polski Proces Cywilny” 1/2023
10. Oleszko A., Cywilnoprawne skutki nabycia mienia komunalnego przez gminę, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio G (Ius)” 1/1993
11. Resich Z., Podmioty procesu w nowym kodeksie postępowania cywilnego, „Nowe Prawo” 2/1966
12. Romańska M., Zbycie rzeczy lub prawa objętych sporem (art. 192 pkt 3 k.p.c.) w orzecznictwie sądowym, w: Aurea praxis, aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, t. 1, red. J. Gudowski, K. Weitz, Warszawa 2011
13. Rylski P., Udział osób trzecich w procesie cywilnym – perspektywa kodyfikacyjna, w: Postępowanie rozpoznawcze w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego. Materiały Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego w Katowicach-Kocierzu (26-29 września 2013 r.), red. K. Markiewicz, A. Torbus, Warszawa 2014
14. Trammer H., Następca bezprzedmiotowość procesu cywilnego, Kraków 1950
15. Waligórski M., Polskie prawo procesowe cywilne. Funkcja i struktura, Warszawa 1947
16. Waligórski M., Proces cywilny. Dynamika procesu, Warszawa 1947

17. Weitz K., Następstwo prawne w zakresie przedmiotu sporu w toku postępowania przed sądem polubownym, „Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego” 11/2012
18. Weitz K., Następstwo procesowe interwenienta ubocznego w miejsce interwenta, w: Między ideowością a pragmatyzmem – tworzenie, wykładnia i stosowanie prawa. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Małgorzacie Gersdorf, red. B. Godlewska-Bujok, E. Maniewska, W. Ostaszewski, M. Raczkowski, K. Rączka, A. Ziętek-Capiga, Warszawa 2022
19. Włodyka S., „Zmiana” strony pozwanej w procesie cywilnym, „Nowe Prawo” 12/1960
20. Wołodkiewicz B., Następstwo procesowe w razie podziału spółki kapitałowej przez wydzielenie, „Monitor Prawniczy” 15/2019
21. Wołodkiewicz B., Ustanowienie jurysdykcji krajowej przez wdanie się w spór na podstawie rozporządzenia Bruksela I bis, Warszawa 2020